

Maanmittausalan vastuulla olevien valtakunnallisten maasto- ja kiinteistötietojen tietopalvelua on tehostettava ja tietoa-aineistojen hyödyntämistä lisäämiseksi on hinnoittelupolitiikkaa uudistettava.

Maasto- ja kiinteistötiedot kulutukseen

Raimo Vajavaara

Elina Lehmusto

”Julkisella hallinnolla on hallussaan mittavat tietovarannot, joiden hyödyntämistä on vain murto-osa niiden mahdollistamasta lisäarvosta.”

sisältyvien rekistereiden ylläpitovastuu on järjestetty voimavaroja säästävasti. Mutta, puuttuuko meiltä aito toimiva valtakunnallinen maastotietojärjestelmä.

Maastotietoja hallinnoidaan hajallaan niin valtion hallinnon organisaatioissa kuin kunnissakin. Erilliset maastotietoaineistot ovat yleensä perustarkoitukseensa riittävän laadukkaita. Yhteiskäyttöisyyden, tietojen taloudellisen ylläpidon

MAANMITTAUSALA – julkisessa hallinnossa – ei vältty globaalien kilpailun kovenemisen aiheuttamilta haasteilta. Globaalien kilpailun kovenemisen seurauksena tuotanto, tieto ja osaaminen sijoittuvat entistä selvemmin sinne, missä on parhaat toimintaedellytykset tuloksellisen toiminnan aikaansaamiseksi. Kansallisen kilpailukykyyn toimintaedellytysten ylläpidossa ja kehittämisessä julkisella hallinnolla on oma merkittävä rooli, jota ilmentää tehokas ja toimiva julkinen hallinto.

Toimintaedellytysten ylläpitämiseksi ja parantamiseksi maanmittausalalta odotetaan tuloksellista toimintaa laadukkaiden valtakunnallisten maasto- ja kiinteistötietoaineistojen ylläpidossa ja niihin liittyvien tietopalveluiden järjestämisessä. On myös huolehdittava yhteiskunnan keskeisiin perusrekistereihin kuuluviin ja vakuusjärjestelmän toimivuuden edellytyksenä olevien lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin sekä kiinteistörekisterin luotettavuudesta ja niiden sisältämien tietojen hyvästä saatavuudesta.

Maassamme on toimiva valtakunnallinen kiinteistötietojärjestelmä, jonka tietojen ylläpito on varmennettu ja tietopalvelut järjestetty sähköisen tietopalvelun edellyttämälle tasolle. Tietojärjestelmään

ja tehokkaan tietopalvelun osalta voidaan kuitenkin todeta, että valtakunnallisten maastotietojen eli valtion hallinnon ja kuntien tuottaminen maastotietojen muodostaman kokonaisuuden hallinnoinnissa on parantamisen varaa. Tuloksellisuuden vaatimuksesta maahamme tulisi perustaa yksi yhtenäinen valtakunnallinen maastotietojärjestelmä, jonka hallinnointi ja kehittämisvastuu olisi keskitetty yhdelle toimijalle ja tietojen ylläpito olisi hoidettu hajautetusti eri toimijoiden, kuten valtion hallinnon organisaatioiden, kuntien ja yksityissektorin yhteistyönä.

Entä mikä on tietoa-aineistojen tosiasiallinen saatavuus? Teknisesti maanmittausalan hallinnoimien tietoa-aineistojen saatavuus on pääosin kunnossa. Tietoa-aineistojen saatavuudelle ja laajamittaiselle hyödyntämiselle muodostaa kuitenkin tosiasiallisen esteen tietoa-aineistojen hinnoittelu ja tietojen käyttöön kytketyt tietosuojavaatimukset.

Julkisella hallinnolla on hallussaan mittavat tietovarannot, joiden hyödyntämistä on alhainen tai ainakin vain murto-osa niiden mahdollistamasta lisäarvosta on otettu käyttöön. Tämä koskee niin valtion hallinnon organisaatioiden kuin kuntienkin hallinnoimia tietoa-aineistoja.

Voidaan hyvin kysyä, miksi yksityiset kansalaiset, yritykset, kunnat ja valtion viranomaiset eivät ole oikeutettuja saamaan verovaroin tuotettuja aineistoja käyttöönsä pelkin irrottamiskustannuksin. Veronmaksajan näkökulmasta katsottuna ei ole mahdollista, että veronmaksajan rahoituksella muodostetaan valtion ja kuntien organisaatioille erillisiä tietoa-aineistoja, joita organisaatiot pitävät ominaan ja jotka eivät käytännössä ole yleisesti käytettävissä ja hyödynnettävissä.

Ongelma ei koske pelkästään niin sanottujen maastotietojen saatavuutta, vaan kaikkia tietoa-aineistoja. Maanmittausalalla maastotietoja ja kiinteistötietoja ei voida tietopoliittisesti asettaa eri asemaan. Tosin näidenkin tietojen saatavuuden osalta on erilaisuutta. Erilaisuuden peruste ei kuitenkaan voi olla tietojen hinnoittelu, vaan tietoa-aineistoihin sisältyvien tietojen erilaiset tietosuojatarpeet.

**Kirjoittaja on maanmittausneuvos maa- ja metsätalousministeriössä.
Sähköposti
raimo.vajavaara@mmm.fi.**